

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง “การประเมินผลโครงการแก้ไขปัญหาน้ำนอกระบบในอำเภอ - ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่” นี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาน้ำนอกระบบในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากเสร็จสิ้นขั้นตอนการเจรจาหนี้ คือในห้วงระหว่างเดือนธันวาคม 2548 – มีนาคม 2549 ว่า มีความสอดคล้องกับแนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ของโครงการในระดับใด โดยศึกษาว่าสาเหตุของการเป็นน้ำนอกระบบคืออะไร โครงการฯ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับใด และศึกษาว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินการโครงการประกอบด้วยปัจจัยใดบ้าง ตลอดจนจนถึงการศึกษาถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการ โดยจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

1. การศึกษาค้นคว้ารวบรวม แนวคิด บทวิเคราะห์ และงานวิจัยประเมินผลที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารทางราชการ เอกสารจากจังหวัดและอำเภอ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และข้อมูลจากระบบสารสนเทศออนไลน์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. การสัมภาษณ์คณะผู้เจรจาหนี้อำเภอดอยสะเก็ด ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับแต่งตั้งมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในการเจรจาหนี้ในพื้นที่
3. การใช้แบบสอบถาม เป็นการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามกับประชาชนที่ได้ลงทะเบียนปัญหาน้ำนอกระบบประชาชน (น้ำนอกระบบ) ไว้ ณ อำเภอดอยสะเก็ด ซึ่งถือได้ว่าเป็นสมาชิกโครงการฯ

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ประชาชนที่ได้ลงทะเบียนปัญหาน้ำนอกระบบประชาชน (น้ำนอกระบบ) ไว้ ณ อำเภอดอยสะเก็ด จำนวน 299 คน
2. คณะผู้เจรจาหนี้อำเภอดอยสะเก็ด (ชุดหลัก) จำนวน 9 คน

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (Finite Population) โดยใช้สูตร Taro Yamane (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2540) ดังนี้

1. กลุ่มประชาชนที่ได้ลงทะเบียนปัญหาน้ำนอกระบบประชาชน (น้ำนอกระบบ) ไว้ ณ อำเภอดอยสะเก็ด

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่

n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของตัวอย่าง

โดยการศึกษาครั้งนี้ยอมให้มีความคลาดเคลื่อนในการสุ่มร้อยละ 5 แทนค่าในสูตรจะได้

$$n = \frac{299}{1 + 299(.05)^2}$$

$$n = \frac{299}{1 + 0.7475}$$

$$n = \frac{299}{1.7475}$$

$$n = 172$$

คำนวณได้กลุ่มตัวอย่างสมาชิกโครงการอย่างน้อย 172 คน ซึ่งในการศึกษานี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 174 คน และทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจับสลาก

2. คณะผู้เจรจาหนี้อำเภอดอยสะเก็ด (ชุดหลัก) จำนวน 9 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมเพื่อทำการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกโครงการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบในอำเภอดอยสะเก็ด สภาวะหนี้สิน ปัจจัยการที่เกี่ยวเนื่องกับผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน (หนี้ในระบบ) อาทิ ความเป็นมา แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ เอกสารและรายงานสรุปผลการดำเนินงาน โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการและเอกสารต่าง ๆ ของทางราชการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล 2 แบบ

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะโดยใช้สำหรับกลุ่มคณะผู้เจรจาหนี้อำเภอดอยสะเก็ด ชุดหลัก จำนวน 9 คน ทั้งนี้ได้กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ประกอบด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินการตามโครงการข้อสังเกต ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามโครงการ

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ถึงข้อมูลทั่วไปหรือลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล สภาวะหนี้สิน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด ใช้สำหรับกลุ่มประชาชนที่ได้ลงทะเบียนปัญหาตามโครงการแก้ไขปัญหานี้นอกระบบ โดยแบบสอบถามแต่ละชุด แบ่งออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปหรือปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อครัวเรือน รายจ่าย จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และค่านิยมในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพหนี้สิน ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเป็นหนี้สิน โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบตามสภาพความเป็นจริง เช่น จำนวนหนี้สินนอกระบบ สาเหตุการเป็นหนี้ เป็นต้น โดยใช้คำถามแบบเลือกตอบ (Check list) และคำถามปลายปิด (Closed - ended Questions)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการ โดยใช้คำถามที่เป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ซึ่งแบ่งโครงสร้างออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ทั้งนี้ได้กำหนดการให้คะแนนแบบ Arbitrary Weighting Method ดังนี้

ระดับความเป็นจริง	น้ำหนักคะแนน	
	คำถามเชิงปฏิฐาน	คำถามเชิงนิเสธ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้คำถามเชิงปฏิฐาน (เชิงบวก)

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยใช้คำถามที่เป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ซึ่งแบ่งโครงสร้างออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับความเป็นจริง	น้ำหนักคะแนน	
	คำถามเชิงปฏิฐาน	คำถามเชิงนิเสธ
มาก	3	1
ปานกลาง	2	2
น้อย	1	3

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในส่วนของข้อมูลทั่วไปทั้งหมด และข้อมูลสภาพหนี้สิน ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package For The Social Science : SPSS For Windows) ในการวิเคราะห์ โดยใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานและปัจจัยการดำเนินงาน เป็นข้อมูล Likert Scale ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ และร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่เป็น Likert Scale นั้น ได้กำหนดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการฯ ได้กำหนดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	น้ำหนักคะแนน		ช่วงคะแนน
	คำถามเชิงปริมาณ	คำถามเชิงนิเสธ	
มากที่สุด	5	1	4.21 - 5.00
มาก	4	2	3.41 - 4.20
ปานกลาง	3	3	2.61 - 3.40
น้อย	2	4	1.81 - 2.60
น้อยที่สุด	1	5	1.00 - 1.80

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการฯ ได้กำหนดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	น้ำหนักคะแนน		ช่วงคะแนน
	คำถามเชิงปริมาณ	คำถามเชิงนิเสธ	
มาก	3	1	2.34 – 3.00
ปานกลาง	2	2	1.67 – 2.33
น้อย	1	3	1.00 – 1.66

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหานี้ นอกระบบ ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ได้กำหนดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	น้ำหนักคะแนน		ช่วงคะแนน
	คำถามเชิงปริมาณ	คำถามเชิงนิเสธ	
มากที่สุด	5	1	4.21 - 5.00
มาก	4	2	3.41 - 4.20
ปานกลาง	3	3	2.61 - 3.40
น้อย	2	4	1.81 - 2.60
น้อยที่สุด	1	5	1.00 - 1.80

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการทดสอบสมมุติฐาน กำหนดระดับนัยสำคัญของทางสถิติ การทดสอบไว้ที่ระดับ 0.05 โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved